

ת"פ 14470/07/19 - מדינת ישראל נגד עטייה אבו צבייח

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 14470-07-19 מדינת ישראל נ' אבו צבייח(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עטייה אבו צבייח

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד איריס פיקר

ב"כ הנאשם: עו"ד קטי צווטקוב

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:

א. **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה**, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

ב. **נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף**, לפי סעיף 10(א) בפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961.

ג. **גרימת חבלה של ממש** (ריבוי עבירות), לפי סעיף 380 בחוק.

ד. **גרימת היזק בזדון לרכב** (ריבוי עבירות), לפי סעיף 413 בחוק.

ה. **שימוש ברכב ללא רשות**, לפי סעיף 413 סיפא בחוק.

ו. **נהיגה ללא ביטוח**, לפי סעיף 2(א) בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל-1970.

ז. **נהיגה תחת השפעת משקה אלכוהולי**, עבירה לפי סעיף 169ב(א) בתקנות התעבורה, תשכ"א-1961.

2. על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 27.6.19 בשעה 15:46 הנאשם נטל רכב ללא רשות מהמושב אחיסמך (להלן: "הרכב"). בסמוך ועובר לכך שתה משקאות אלכוהוליים. הנאשם נהג ברכב לכיוון העיר לוד, ובשעה 17:00 לערך הנאשם נסע במהירות ובפראות ברחוב בעיר לוד, עקף מימין נידת משטרה ופגע עם חזית עמוד 1

הרכב בחלקו האחורי ימני של רכב מסוג סוזוקי. כתוצאה מפגיעת הנאשם, הוטח רכב הסוזוקי לפנים ועלה על המדרכה. **רכב הסוזוקי נפגע ונהגת הרכב נפצעה בגבה, בצלעות ובבטנה ופונתה לקבלת טיפול רפואי בבית החולים.** שוטרים שנסעו בסמוך, הבחינו בנהיגתו הפרועה של הנאשם והחלו לרדוף אחריו במטרה לעצרו. הנאשם התעלם מהוראות השוטרים לעצור, ועל אף שהיה מודע לפגיעתו ברכב הסוזוקי, המשיך בנהיגה פרועה ומסוכנת ונמלט מהמקום.

בהמשך לכך בצומת רחובות בעיר לוד, הנאשם הגיח במהירות מאחורי רכב מסוג קיה פורטה **ופגע עם חזית הרכב בחלקו האחורי של רכב הקיה** והמשיך לנסוע מהמקום במהירות, כאשר ניידות משטרה רודפות אחריו ומנסות לעצרו. כתוצאה מפגיעת הנאשם ברכב הקיה, **נגרם נזק לרכב הקיה ובתה של נהגת רכב הקיה שישבה ברכב נחבלה בצווארה ופונתה לקבלת טיפול רפואי בבית החולים.** על אף שהנאשם היה מודע לפגיעתו ברכב הקיה, הוא המשיך בנהיגה מסוכנת ונמלט מהמקום. חובש איחוד הצלה ששהה בקרבת מקום רכב על קטנוע הבחין במעשי הנאשם והחל לרדוף אחריו במטרה לעצרו.

בהמשך לכך הגיע הנאשם לצומת מרומזר בעיר לוד כאשר באותה עת רכב מסוג סובארו ובו נהגת עמד בנתיב הפונה שמאלה ובנתיב האמצעי עמד רכב מסוג יונדאי 10 ובו נהגת ובתה כאשר מופע הרמזור בצומת היה אדום. הנאשם שניסה לעבור את הצומת **החל לנגח את רכב היונדאי** תוך שהוא נוסע לאחור וקדימה, עד שדחף את רכב היונדאי וסובבו ימינה. כתוצאה ממעשיו הוא **גרם נזק לרכב היונדאי ולרכב הסובארו ונהגת רכב היונדאי ובתה פונו לקבלת טיפול רפואי בבית החולים כשהן סובלות מכאבי ראש וגב.** על אף שהנאשם היה מודע לפגיעתו ברכב הסובארו וברכב היונדאי הוא המשיך בנהיגה פרועה ומסוכנת ונמלט מהמקום.

הנאשם הגיע לצומת רחובות נוסף בעיר לוד, הגיח מאחורי רכב מסוג יונדאי IX35, וניסה לפלס לעצמו דרך מעבר בכוח בין הרכבים שעמדו במקום והמתינו לחילוף מופע הרמזור, **נגח ברכב היונדאי X35 וכן ברכב נוסף מסוג יונדאי שעמד במקום, גרם להם נזק ונמלט מהמקום** כאשר ניידות משטרה ממשיכות לרדוף אחריו ולנסות לעצרו. הנאשם המשיך בנהיגה פרועה ומסוכנת, ועקף כלי רכב כשהוא נוסע בניגוד לכיוון התנועה. רכב משטרה ששהה במקרה במקום הבחין בנהיגתו הפרועה של הנאשם והחל אף הוא לרדוף אחרי הנאשם במטרה לעצרו. הנאשם המשיך בנסיעתו עד שעצר את הרכב ונמלט רגלית, ובהמשך נעצר על ידי השוטרים שרדפו אחריו.

הנאשם נסע לאורך רחובות העיר לוד וסביבתה במרחק כולל של 3.4 ק"מ ובמהלך נסיעתו הפרועה נהג בניגוד לכיוון התנועה, עלה על מדרכות וכיכר, פגע ברמזור וגרם לכלי רכב לסטות מנתיב נסיעתם כדי להימנע מפגיעתו. כתוצאה מפגיעותיו הרבות בכלי רכב לאורך נתיב נסיעתו, ניזוקו כלי הרכב וכן הרכב בו נהג הנאשם בשווי כולל של אלפי ₪.

3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. בין הצדדים לא הייתה הסכמה לעניין העונש.

תסקירי שירות המבחן

4. על פי תסקירי שירות המבחן, הנאשם בן 44 נשוי ואב לילדה בת 8. הנאשם מסר כי סיים 12 שנות לימוד, בהמשך עבד בתחום השמירה וסייע בפרנסת משפחתו. הנאשם הדגיש את תפקודו התעסוקתי היציב לאורך השנים. לנאשם עבר פלילי הכולל הרשעה יחידה משנת 2014 בגין עבירות איומים ותקיפה. רישומו התעבורתי כולל 11 הרשעות בין השנים 1997-2006. באבחון המעצר במסגרת ההליך הנוכחי התרשם שירות המבחן מכך שלצד תפקוד תעסוקתי תקין, מאופיין הנאשם בקווי אישיות ילדותיים ובלתי בשלים המשפיעים על בחירותיו ומגבירים את נטייתו להתנהגות אימפולסיבית ובעייתית. הוא התקשה לבחון את התנהלותו בצורה ביקורתית ולהתייחס לדפוסי צריכת אלוהול. **שירות המבחן התרשם מסיכון משמעותי במצבו נוכח צריכת אלוהול מופרזת והתנהגות פורצת**

עמוד 2

גבולות בהשפעתו, חוסר ויסות משמעותי, עמדות בעייתיות כלפי גורמי אכיפת החוק ונוכח מאפייני אישיותו. ביחסו לעבירות בהן הורשע, הנאשם הכחיש שנטל את רכבו של מעסיקו ללא רשות ולדבריו הרכב עמד לרשותו בכל עת, התייחס בצמצום רב לשתיית אלכוהול באותו היום ולדבריו כמות האלכוהול ששתה הייתה מינורית. הנאשם התקשה להתייחס בצורה עניינית לעובדות כתב האישום, ענה לשאלות בדלות ובצמצום, הכחיש שהתנהל אחריו מרדף ואמר שלא היה מודע לנוכחות כוחות ביטחון במקום. כן מסר שאינו זוכר את פרטי האירוע ובפרט אינו זוכר נהיגה פרועה ופגיעתו באחרים. הנאשם התקשה להביע אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. **שירות המבחן התרשם שהנאשם אינו נוטל אחריות לביצוע העבירות, מפחית מחומרתן ואינו מכיר בנזק הגלום במעשיו.** בסיכום האבחון שירות המבחן התרשם כי הנאשם מאופיין בקווי אישיות בלתי בשלים ומחזיק בדפוסי הסתרה, כשהוא בעל יכולות קוגניטיביות דלות. הנאשם התקשה להסביר את התנהגותו בעבירה המלמדת על צריכה משמעותית של אלכוהול באמצע יום עבודה, התנהגות מסוכנת, קושי בוויסות עצמי לרבות מול גורמי אכיפת החוק והנפגעים ממעשיו. שירות המבחן התרשם שהעבירות בוצעו באופן אימפולסיבי, תוך שימוש באלכוהול וקושי לוויסות דחפיו, קושי בהצבת גבולות פנימיים, קושי בציות לגבולות חיצוניים ומאפייני הסתרה. כמו כן התייחס שירות המבחן לאי נטילת אחריות למעשיו ובמכלול הפרמטרים מצא כי **קיים סיכון ברמה בינונית להתנהגות אלימה בעתיד ומידת החומרה של תוצאותיה צפויה להיות ברמה בינונית.** כגורמי סיכון להישנות עבריינות מנה שירות המבחן היעדר מודעותו לחומרת העבירות, אי נטילת אחריות, קושי לראות בחוק כגורם מציב גבול, דפוסי הסתרה, היעדר גבולות פנימיים, קווי אישיות ילדותיים ויכולות קוגניטיביות דלות וכן עברו הפלילי בתחום האלימות. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן היעדר הרשעות תעבורה בשנים האחרונות, מסגרת תעסוקתית קבועה טרם מעצרו, עברו הפלילי הכולל הרשעה יחידה וההתרשמות שלא מדובר באדם בעל דפוסיים עברייניים, אלא בקושי הממוקד בשליטה על דחפים תוקפניים ובוויסות עצמי. הנאשם שלל קושי כמו גם בעייתיות במצבו ולא נוצר בסיס להתערבות טיפולית. שירות המבחן התרשם שנוכח כוחותיו המצומצמים ואישיות ילדותית עונש מאסר בפועל עלול להביא לנסיגה במצבו ולקדם פיתוח נורמות שוליות ולכן הומלץ להשית על הנאשם עונש לריצוי בעבודות שירות.

בתסקיר משלים שירות המבחן הבהיר כי המלצתו להטלת עונש שירות בעבודות התבססה על נתוניו הדלים של הנאשם, עברו הפלילי הכולל הרשעה יחידה, כאשר ריצוי מאסר בפועל עלול לחשוף אותו למצבי ניצול ואלימות. בפגישה נוספת שהתקיימה עם הנאשם התחדדה התרשמותם מאדם בעל אישיות בלתי מגובשת ובעל יכולות קוגניטיביות נמוכות המתקשה בשיח מעמיק. מסר שהפסיק לצרוך אלכוהול ושלל נזקקות טיפולית. הנאשם מקיים פגישות עם העו"ס המלווה בפיקוח האלקטרוני, אשר ניסתה לסייע לו במצויי זכויות מול המוסד לביטוח לאומי אך בהיעדר כוחות מצדו המהלך לא צלח. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום אך שב וטען שלא היה מודע לכך שהתנהל אחריו מרדף משטרתי ונקט גישה מצמצמת ומטשטשת. **עלה שוב כי מתקשה להבין את חומרת העבירות ואת הנזק שהסב. שירות המבחן שב ונמנע מהמלצה טיפולית והמליץ על ענישה בעבודות שירות.**

5. לאור האמור בתסקירי שירות המבחן ביחס לאי נטילת אחריות לביצוע העבירות, הנאשם שב והודה בעובדות כתב האישום המתוקן בבית המשפט.

ראיות לעונש

6. **סיכום התכנסות ועדת אבחון** לפי חוק הסעד, טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, תשכ"ט-1969 - הנאשם למד עד כיתה ח' ובהמשך עבד עם אביו בשמירה, לאורך השנים עבד כמזלגן, בשמירה ובתחום השיפוצים. בתחום האינטלקטואלי תפקודו מונמך באופן חלקי, תפקודו הכללי מעט גבוה יותר, הנמכה על רקע תנאים חברתיים ויתכן שגם סביבתיים. חשיבתו קונקרטי ודלה, קושי בהפעלת שיקול דעת והסקה אך עדיין קיים בסיס להבנת תכנים מופשטים. תפקודו היומיומי גבוה יותר מאשר בבדיקה הפורמלית. בתחום הרגשי נפשי, יודע במה מואשם, לא זוכר שפגע באנשים, מבין שמעשיו אסורים, מכיר בעלי תפקידים. בתחום ההסתגלותי, עצמאי בכל המיומנויות הבסיסיות,

מסוגל לבטא את רצונו וצרכיו, מבין מסר מילולי בצורה טובה, מתקשה בקריאה ובכתיבה. בסיכום הדיון בוועדה עלה שהנאשם שיתף פעולה במהלך הוועדה, הביע צער על מעשיו ורוצה לפתוח דף חדש. סיים 8 שנות לימוד, עובד לאורך השנים, עצמאי במיומנויות חיי היומיום. נקבע שהנאשם **כמתפקד ברמה שאינה מוגבלות שכלית התפתחותית**. כן נמצא כי הנאשם מבין את האישומים כנגדו, מבחין בין טוב לרע, מכיר את בעלי התפקידים בבית המשפט ומסוגל לסייע בהגנתו ולפיכך כשיר לעמוד לדין.

היכולות האינטלקטואליות שלו מונמכות אך לא פוגעות ביכולות הסתגלותיות להתנהל ביומיום, ואינו זקוק לתמיכות. תפקודו בתחום הנמוך של הנורמה. אין מענים לאוכלוסיות המתפקדות על רצף הנורמה ועל כן הוועדה לא באה בהמלצה על דרכי טיפול.

7. הגב' סביח אבו צבייח, אחות הנאשם, העידה שהנאשם עשה את שעשה והוא מצטער על מעשיו. היא שומרת עליו ורואה אותו אדם טוב יותר מכפי שהיה בעבר.

טיועני הצדדים

8. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד איריס פיקר, הערכים המוגנים שנפגעו הם סיכון חייהם, שלומם ורכושם של משתמשי הדרך. מידת הפגיעה היא ברף בינוני. כמה נפגעים פונו לבית חולים, נפגעו רכבים שבהם הורים שנוסעים עם ילדיהם בדרכים, ונפגע אף הרכב בו נהג הנאשם. כך שמדובר בפגיעה שהתממשה בביטחון הציבור ובפרט של הורים שנסעו עם ילדיהם בשעת אחר הצהריים בדרך. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הנאשם נטל רכב ללא אישור בעליו, נהג שעה שהיה תחת השפעת אלכוהול, ההימלטות מהשטחים הייתה ספונטנית, אך הוא יכול היה לחדול ממעשיו בכל שלב בדרך. הנזק הפוטנציאלי הוא משמעותי ביותר והנזק בפועל הוא ברמה בינונית, שעה שיש נפגעים בגוף אף שהפגיעות לא היו חמורות. המאשימה עתרה למתחם עונש הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל. אין מקום לחרוג מהמתחם. הנאשם אינו בעל מוגבלות שכלית התפתחותית ולא עבר שיקום או טיפול כלשהו. הנאשם הופנה לוועדת אבחון ועל פי הוועדה יכולותיו הקוגניטיביות של הנאשם אמנם מונמכות, אך ללא פגיעה ביכולתו להתנהל ביומיום, הוא אינו שייך לאוכלוסייה מוגבלת כפי שהיא מוגדרת על ידי משרד הרווחה ולכן הוועדה לא באה בהמלצות בעניינו. הוגשו שני תסקירי שירות המבחן. בתסקיר הראשון התרשם שירות המבחן שלנאשם יש דפוסי הסתרה וקושי בהצבת גבולות פנימיים, והוא לא לקח אחריות על מעשיו. שירות המבחן התרשם מסיכון ברמה בינונית להישנות התנהגות אלימה ותוצאותיה צפויות להיות ברמה בינונית. בתסקיר הנוסף שירות המבחן מצוין שיכולותיו תקינות, הנאשם שלל כל נזקקות טיפולית. נקט בגישה מצמצמת ביחס לעבירות, לא לקח אחריות, ובאופן תמוה שירות המבחן שב על המלצתו לעבודות שירות. המלצת שירות המבחן אינה מבוססת. המאשימה עתרה לקבוע את עונשו של הנאשם באמצעו של מתחם העונש, וכן להטיל מאסר על תנאי, קנס, פסילה ופסילה על תנאי וכן פיצוי לנפגעי העבירה. יש להתחשב בכך שהנאשם הודה ורישומי הפלילי אינו מכביד והוא לא ריצה עונש מאסר. רישומי התעבורתי אינו מהקלים וכולל 12 הרשעות קודמות.

9. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד קטי צוויטקוב, במהלך כל הקשר עם הנאשם עוד משלב המעצר, עלה שהשיחה עמו היא כמו עם נער, ולכל שאלה הוא משיב בחיוב. הנאשם שגה ולקח אחריות גם במשטרה. יש לו אישיות ילדותית והוא כמו ילד מרצה. אין לו דפוסי הסתרה, הוא אינו מתוחכם ואינו עבריין כלל. הנאשם הפסיק את לימודיו בכיתה ח', אינו יודע קרוא וכתוב, ומעולם לא אובחן כנדרש. במקום עבודתו, שם בוצעה העבירה, היו נותנים לו מידע פעם לנהוג ברכב ובאותו היום הוא לא ביקש רשות. הוא אינו נוהג לשתות, אלא באותו יום עשו חגיגה "על האש" בשעת צהריים, והוא שתה בירה בכמות שאינה גדולה, מבלי שהיה מודע להשפעת האלכוהול עליו. הוא רצה סיגריות ולכן נסע באותו רגע לקנות סיגריות. התנהלותו מאוד מתאימה לאבחונים שנעשו לו. במבחנים שנעשו לו נמצא שהוא מונמך בכל התחומים. הנאשם אכן אינו שייך לקטגוריה של מגבלה שכלית התפתחותית (מש"ה), ובאופן כללי, לקות התפתחותית

לא אורגנית אינה נופלת בתוך הקטגוריות של ועדת האבחון. ברם, יש לו דלות ולקות התפתחותית בשילוב השפעה סביבתית. אילו היו לו יכולות גבוהות יותר, הוא היה פונה להשתלב בטיפול, אך בגלל המאפיינים שלו אינו מתאים לשיח טיפולי עמוק. הפציעות לנפגעים לא היו חמורות. נתוני האישיים, הגם שהם גבוליים, משפיעים הן על המתחם והן על מיקומו במתחם. ניתן ללמוד מפסיקה שבה חרגו ממתחם העונש בעבירות דומות משיקולי שיקום, שכן מגוריו בבית אחותו מהווים שיקום. ההגנה עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן אשר התבססה על כך ששליחתו למאסר בפועל תוביל אותו לרצות את הסביבה העבריינית בבית הסוהר.

10. הנאשם טען שהוא מצטער על מעשיו וכי הוא שטה.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

11. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

הערכים החברתיים אשר נפגעו הם סיכון חייהם, שלומם ורכושם של המשתמשים בדרך, ופגיעה בתחושת הביטחון של הציבור. הימלטות משוטרים אשר מובילה למרדפים בכבישי ישראל פוגעת קשות בביטחון הציבור, בביטחון גורמי אכיפת החוק, ומסכנת באופן משמעותי את הביטחון האישי של המשתמשים בדרך. תופעת הנהיגה הפראית במהלך מרדפים עם המשטרה, תוך הפרה גסה של חוקי התנועה, יוצרת סיכון רב וחמור לכל הנוסעים בדרכים, ופוגעת בסדר הציבורי. תופעה זו, כמו גם העבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, אף מבטאת זלזול מופגן ובוטה בגורמי אכיפת החוק, והעדר מורא החוק. במקרים של מנוסה מרשויות החוק, הערכים החברתיים כוללים גם את יכולתן של הרשויות לאכוף את החוק ולהביא עבריינים לדין. בשל כך קיים צורך, ככלל, להטיל ענישה מחמירה בגין עבירות אלה (ראו ע"פ 4763/17 **ותד נ' מדינת ישראל** [29.1.18]; ע"פ 2519/14 **אבו קיעאן נ' מדינת ישראל** [29.12.14] וע"פ 8664/19 **בכר נ' מדינת ישראל** [8.3.20]).

עבירות הנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח יוצרות, מעבר לסיכון לציבור, אף קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונת דרכים אם תתרחש בעת נהיגה כזאת, וגורמות להטלתם על קופת הציבור (ראו ע"פ 665/11 **אבו עמאר נ' מדינת ישראל** [24.1.11]).

הערך החברתי שנפגע בעבירת שימוש ברכב ללא רשות הוא הזכות לקניין.

12. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף בינוני. הנאשם נטל רכב ללא רשות, ומבלי שהחזיק ברישיון נהיגה תקף, כשהוא תחת השפעת אלכוהול, נהג ברחובות העיר לוד באופן פרוץ ובמהירות, התעלם מהוראות השוטרים לעצור, והמשיך בנהיגה מהירה ומסוכנת **תוך שפגע בשישה כלי רכב שנסעו בכביש וגרם לפציעתם של ארבעה אנשים שפוננו לקבלת טיפול רפואי בבית חולים**. הנאשם נהג בניגוד לכיוון התנועה, עלה על מדרכות וכיכר, פגע ברמזור וגרם לכלי רכב לסטות כדי להימנע מפגיעה. פגיעתו של הנאשם בכלי רכב בכדי לפלס דרכו ולהימלט מהשוטרים שרדפו אחריו תוך שהוא ממשיך בנסיעה על אף מודעותו לפגיעותיו בכלי הרכב, מגבירה את מידת הפגיעה בערך המוגן.

על חומרת העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי הקבוע בצדה, של 20 שנות מאסר.

13. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם נטל רכב ללא רשות בעליו ולאחר ששטה אלכוהול החל בנהיגה לעבר העיר לוד אף שידע שאין ברשותו רישיון נהיגה תקף. הנאשם נהג ברחובות העיר לוד במהירות ובפראות, עקף נידת משטרה מימין, נהג בניגוד לכיוון התנועה, עלה על מדרכות וכיכר

וגרם לכלי רכב לסטות מנתיב נסיעתם כדי להימנע מפגיעה. חמור מכך הוא שנאשם שב ופגע בכלי רכב שנסעו ברחוב או המתינו בצומת להחלפת האור האדום ברמזור, כאשר באחד המקרים בניסיונו לפלס לעצמו מעבר בכוח בין המכוניות, ניגח מכונית תוך שנסע לאחור וקדימה עד שדחף את הרכב. הנאשם פגע בשישה כלי רכב וארבע מנוסעי כלי הרכב נפצעו ופוננו לקבלת טיפול רפואי בבית חולים. עם זאת, מדובר בנהיגה למרחק קצר יחסית של 3.4 ק"מ.

עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נעשתה ללא תכנון מוקדם ונראה כי ההמלטות מהשוטרים הייתה ספונטנית, אם כי בכל שלב של המרדף היה ביכולתו של הנאשם לחדול מהמשכו. הנזק הפוטנציאלי בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ובפרט במקרה שהנאשם תחת השפעת אלכוהול, הוא רב וכולל סיכון משמעותי לפגיעה בחיי משתמשי הדרך. הנזק שגרם בפועל כולל נזק לכלי הרכב בהם פגע הנאשם ולרכב בו הנהג בשווי כולל של אלפי ₪. בנוסף ארבעה מנוסעי כלי הרכב נפצעו - נהגת רכב הסוזוקי נפצעה בגבה, בצלעות ובבטנה ופונתה לבית החולים, בתה של נהגת רכב הקיה שישבה ברכב נחבלה בצווארה ופונתה לקבלת טיפול בבית החולים, נהגת רכב היונדאי ובתה שהיתה ברכב סבלו מכאבי ראש וגב ופוננו לבית החולים לקבלת טיפול. מדובר בחבלות של ממש, אך לא בחבלות חמורות. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות קשורות בקושי בהצבת גבולות פנימיים לצד קושי בציות לגבולות חיצוניים וכן קושי בשליטה על דחפים תוקפניים וויסות עצמי.

14. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת יש לתת את הדעת למדיניות המחמירה בענישה בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ויש לציין את הלכת אבולקיעאן (ע"פ 2410/04 **מדינת ישראל נ' אבולקיעאן** [11.11.04]), שם הושת עונש של 4 שנות מאסר על נאשם שהורשע בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בנסיבות של מרדף והודגשה צפיית בית המשפט העליון כי רמת הענישה שאותה הכתיב, תיושם בפועל על ידי הערכאה הדיונית. בית המשפט העליון הבהיר כי הלכת אבולקיעאן עומדת על כנה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין בהקשר של מתחם העונש ההולם (ראו: ע"פ 285/13 **מוסטפא נ' מדינת ישראל** [24.10.13]; ע"פ 5981/15 **מדינת ישראל נ' סלוצקי** [5.7.16]).

15. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 1641/13 **אבו סביח נ' מדינת ישראל** (31.12.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, שימוש ברכב ללא רשות והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הנאשם גנב רכב. למחרת, שוטרת הורתה לו לעצור. הנאשם נמלט בנסיעה מהירה והחל מרדף, במהלכו הנאשם סטה בפתאומיות ממסלול נסיעתו וגרם לנהגים לבלום ולסטות ממסלולם. במהלך מנוסתו ניסה מספר פעמים להתנגש בניידת. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **60 חודשי מאסר בפועל** וכן הפעיל עונשי מאסר מותנים. נאשם בעל עבר פלילי עשיר. בית המשפט העליון קבע כי אמנם העונש הוא ברף הגבוה, אך מדובר בעונש הולם.

ב. בע"פ 6059/15 **סלאמה נ' מדינת ישראל** (10.8.16), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הנאשם נהג ברכב ללא רישיון, עוכב לתחנת משטרה, ושוחרר. לאחר מכן, הנאשם פתח בנסיעה פרועה כשניידת משטרה דולקת אחריה. הנאשם חצה צמתים ברמזור אדום, ביצע עקיפות מסוכנות שאילצו נהגים לסטות מנתיב נסיעתם ולבלום. הנאשם פגע עם רכבו בניידת, התנגש בגדר הפרדה ונעצר. הנאשם בעל עבר פלילי מכביד. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר** והשית עליו עונש של **5 שנות מאסר בפועל** וכן הופעלו עונשי מאסר מותנים.

ג. בע"פ 3300/16 **אבו ענזה נ' מדינת ישראל** (11.5.17), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע

על פי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטור ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הנאשם לא נענה לקריאות שוטרים לעצור את רכבו והתקיים מרדף במהלכו הנאשם סטה למסלול הנגדי, גרם לנהגים לסטות ממסלולם, ועוד. הנאשם גרם לתאונה, שבה נהג הרכב שבו התנגש איבד את הכרתו לזמן קצר ואשתו נחבלה. הנאשם יצא מהרכב לאחר התאונה וניסה להימלט רגלית. לחובת הנאשם עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש שבין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **50 חודשי מאסר בפועל**.

ד. בע"פ 5626/14 **לנקין נ' מדינת ישראל** (2.8.15), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטור ונהיגה בזמן פסילה. הנאשם נהג ברכב נגד כיוון התנועה, שוטרים שחלפו במקום כרוזו לו לעצור, אולם הנאשם פתח בנסיעה מהירה ופרועה במהלכה עקף כלי רכב בצורה מסוכנת, נכנס לצומת ללא מתן זכות קדימה, חצה צמתים באור אדום, נסע על שטחי הפרדה ונגד כיוון התנועה ונעצר לאחר שניידת משטרה התנגשה בו. הנאשם יצא מהרכב ונמלט רגלית. לנאשם עבר פלילי קל. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **50 חודשי מאסר בפועל**.

ה. בע"פ 6757/11 **סעדיין נ' מדינת ישראל** (16.10.12), דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם אשר הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטור, נהיגה ללא רישיון נהיגה, שימוש ברכב ללא רשות והפרת הוראה חוקית. הנאשם אשר היה נתון בתנאי מעצר בית, נהג ברכבו של אחר בהיותו ללא רישיון נהיגה. בניסיונו להימלט משוטרי המשטרה חצה קו הפרדה רצוף באופן שגרם לנהגים שנסעו בנתיב הנגדי לרדת לשולי הכביש. הנאשם עצר את הרכב רק לאחר שזיהה מחסום משטרה. הנאשם צעיר על גבול הקטינות. לחובתו עבר פלילי שאינו מכביד. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **4 שנות מאסר בפועל**.

ו. בע"פ 3703/19 **שביטה נ' מדינת ישראל** (14.11.19), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירות של גניבת רכב, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הנאשם נטל מפתח של רכב שהונח על חלון מבנה, פתח באמצעותו רכב וגנבו. הנאשם נהג אף שלא הוציא מעולם רישיון נהיגה. הרכב אותר על ידי המשטרה והחל מרדף במהלכו הנאשם נהג בפראות בתוך עיר, ויצר סיכון לכלי רכב ולהולכי רגל. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 2.5 ועד ל-5.5 שנות מאסר**. הנאשם בעל עבר פלילי, נדון לעונש של **48 חודשי מאסר בפועל** וכן הופעל מאסר מותנה (סה"כ 52 חודשים).

ז. בע"פ 285/13 **מוסטפא נ' מדינת ישראל** (24.10.13) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ובעבירות נלוות. הנאשם נהג בשעת לילה תחת השפעת משקאות משכרים, ללא רישיון נהיגה, נמלט משוטרים בנהיגה פראית, נסיעה מזגזגת ונסיעה בנתיב הנגדי. הנאשם עלה על דוקרנים, פנה, ועלה על אי תנועה, עד שנעצר. נגזר עליו **עונש של 42 חודשי מאסר בפועל**, וכן הופעל מאסר על תנאי. לחובתו עבר פלילי מכביד.

ח. בע"פ 5981/15 **מדינת ישראל נ' סלוצקי** (5.7.16) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה, והחמיר בעונשו של נאשם שהורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון, הפרעה לשוטור, וגרימת נזק לרכוש. בית המשפט העליון הרשיע את הנאשם אף בעבירה של נהיגה בזמן פסילה. הנאשם התעלם מהוראת שוטרי לעצור, התפתח מרדף שהתנהל לאורך מספר רחובות ובמשך פרק זמן לא מבוטל. הנאשם עקף רכבים, נהג בניגוד לכיוון התנועה ועוד. בית המשפט העליון קבע **מתחם שבין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל**, והעמיד את

עונשו של הנאשם על **34 חודשי מאסר בפועל** (חלף 24 חודשים).

ט. בת"פ (מח' מר') 8237-09-18 **מדינת ישראל נ' אקונה** (24.9.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ונהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה בה נגרם נזק לרכוש. הנאשם אשר מעולם לא הוציא רישיון נהיגה, נהג בשעת לילה בעיר וכשהבחין בשוטרים שכרזו לו לעצור, נמלט בנסיעה מהירה, חצה צומת באור אדום והמשיך בנסיעה מהירה ומסכנת בכביש 6, עקף מחסום משטרה על שול הכביש ובמחסום הבא בלם וניידת משטרה שדלקה אחריו התנגשה בו מאחור. לבסוף עלה על מחסום דוקרנים ונעצר. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם בעל עבר פלילי מכביד שהתיישן, נדון לעונש של **46 חודשי מאסר בפועל**.

י. בת"פ (מח' מר') 57803-02-18 **מדינת ישראל נ' אשכנזי** (17.4.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של שימוש ברכב ללא רשות, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון, הפרת הוראה חוקית ונהיגה בקלות ראש שגרמה תאונת דרכים. הנאשם שהיה בחוות נוער בתנאים מגבילים, נטל ללא רשות מפתחות רכב, ונהג ברכב ללא רישיון נהיגה. כשהגיע למחסום משטרה, השוטרים סימנו לו לעצור. הנאשם האיץ את רכבו והתפתח מרדף במהלכו הנאשם נהג באופן פרוץ ומסוכן ומהירות גבוהה, עד שפגע ברכב משטרה בו נהג שוטר ואשתו ובתו נסעו ברכב. כתוצאה מהתאונה נפגעו נוסעי הרכב קלות. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם צעיר, בעל עבר פלילי נדון לעונש של **42 חודשי מאסר בפועל**.

16. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-30 ועד ל-60 חודשי מאסר בפועל**.

במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשם

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שהנאשם בשנות הארבעים לחייו, גדל במסגרת משפחתית מורכבת ונשר בגיל צעיר ממערכת החינוך. לאורך השנים תפקד באופן יציב. וועדת האבחון על פי חוק הסעד קבעה לאור המבחנים שנערכו לו כי יכולותיו האינטלקטואליות מונמכות אך אינן פוגעות בתפקודו היומיומי המצוי בתחום הנמוך של הנורמה. הוא עצמאי במיומנויות היומיום ומסוגל לנהל שיח הדדי. נקבע כי הוא מתפקד ברמה שאינה מוגבלות שכלית התפתחותית. מובן שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם בהיותו מאסר ראשון וכן לנוכח מוגבלותו המתוארת אשר להערכת שירות המבחן עלולה לחשוף אותו לניצול ולפגיעה במסגרת המאסר. הנאשם הודה בביצוע העבירות אך התקשה באופן ממשי לקחת אחריות על מעשיו בכל הקשור בשימוש ברכב ללא אישור ומודעות לקיומו של מרדף וכן הוא התקשה להכיר בפגיעה שגרם ולגלות אמפתיה לנפגעי העבירה. הנאשם שלל בעייתיות במצבו ונזקקות טיפולית כלשהי ושירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו. עברו הפלילי של הנאשם מינורי וכולל הרשעה משנת 2014 בגין ביצוע עבירות של תקיפה סתם ואיומים. עברו התעבורתי כולל 12 הרשעות בין השנים 1997-2013 בגין מגוון עבירות תעבורה. כמו כן נתתי דעתי לחלוף הזמן בן כשנה וחצי מאז ביצוע העבירה, וכן לתקופה בת ארבעה חודשים וחצי שבה שהה הנאשם במעצר.

כמו כן נתתי דעתי להמלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות וזאת בשל הסיכון לרגרסיה במצבו והחשש לפיתוח נורמות שוליות ולחשיפתו לניצול במאסר. ברם, לא מצאתי לקבל את המלצתו של

שירות המבחן הן בשל הפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים, נסיבות העבירה ובהתייחס לפסיקה הנוהגת והן לנוכח העולה מתסקירי שירות המבחן ביחס לאי נטילת אחריות מלאה, לסיכון הבינוני במצבו ואי שילובו בכל טיפול הנדרש במצבו. עם זאת, יש לתת משקל להמלצתו החיובית של שירות המבחן, בקביעת עונשו של הנאשם במתחם.

18. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב להערכת שירות המבחן לקיומו של סיכון ברמה בינונית להישנות התנהגות אלימה אשר תוצאותיה צפויות להיות ברמה בינונית. זאת על רקע קשייו בוויסות דחפים תוקפניים וויסות עצמי, קושי בהצבת גבולות פנימיים וציות לגבולות חיצוניים, אי לקיחת אחריות על ביצוע העבירות והיעדר מודעות לחומרת העבירות.

19. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש בחלקו הנמוך של מתחם העונש לצד עונש מאסר מותנה ופיצוי לנפגעי העבירה בגין הנזק שנגרם להם. בנוסף יש לגזור על הנאשם פסילת רישיון נהיגה ופסילה על תנאי.

סוף דבר

20. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

- א. **33 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו מיום 27.6.19 ועד ליום 10.11.19.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה, היזק בזדון לרכב או שימוש ברכב ללא רשות.
- ד. פיצוי בסך 15,000 ₪ אשר יחולק באופן שווה בין בעלי חמשת בלי הרכב שנפגעו ושמספרי הרישוי שלהם מופיע בסעיפים 4-8 בכתב האישום. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.6.21. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.
- ה. שנתיים פסילה בפועל מלהחזיק ברישיון נהיגה מיום שחרורו ממאסר. מובהר לנאשם כי עליו להפקיד את רישיון הנהיגה שברשותו או הצהרה מתאימה במזכירות בית המשפט בסמוך לפני מועד השחרור מהמאסר.
- ו. שנת פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך שנתיים מיום שחרורו מהמאסר.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדרים ביום 25.3.21 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון וגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787336, 08-9787377.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ' שבט תשפ"א, 02 פברואר 2021, בנוכחות הצדדים.